

MEGNYITÓ BESZÉD

„MI, A MAGYAR NEMZET TAGJAI (...) ígérjük, hogy megőrizzük az elmúlt évszázad viharaiiban részekre szakadt nemzetünk szellemi és lelki egységét. Kinyilvánítjuk, hogy a velünk élő nemzetiségek a magyar politikai közösség részei és államalkotó tényezők.”

Tisztelt Rektor Úr!

Tisztelt Nemzetiségi Szószólók és Képviselők!

Tisztelt Egyetemi és Főiskolai Tanárok!

Tisztelt Előadók!

Tisztelt Főiskolai Hallgatók!

Tisztelt Konferencia Résztevők!

Fenti sorokat Magyarország 2011-ben elfogadott új *Alaptörvényének* első részéből, a *Nemzeti hitvallásból* idéztem. Államalapító királyunk, Szent István óta nem számít újdonságnak a nemzetiségek megbecsülésének gondolata. Azt azonban, hogy mekkora jelentőséggel bírnak *Alaptörvényünknek* ezek a kijelentései, igazán csak Európa – és benne Magyarország – XX. századi történelmének ismeretében tudjuk értékelni. Ha belegondolunk abba, hogy nem messze tőlünk ma is jelentős etnikai konfliktusok dúlnak, talán még inkább szerencsésnek érezhetjük magunkat és hazánkat, illetve azt, hogy a magyar *Alaptörvény* számára vitathatatlan érték a nemzetiségek jelenléte.

Fenti elveknek az *Alaptörvénybe* emelésével – Európában is példamutató módon – kinyilvánítottuk elkötelezettségünket a velünk élő, a történelem folyamán már bizonyított és az országot építeni akaró nemzetiségek elfogadása és támogatása mellett. Ha minden ország államalkotó tényezőnek és a politikai közösség részének tekintené a határain belül élő nemzetiségeket, egészen más lenne az élet Európa ma is konfliktusokkal terhelt részein.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A múlt századot számos történész a népiirtások századának nevezi. Megdöbbentő becslésük szerint a XX. században több ember halt meg szervezett emberölések keretében, mint amennyien a két világháborúban veszítették életüket. Ezeknek az ártatlan, civil embereknek a bűne mindössze a származásuk, egy néphez, népcsoporthoz vagy éppen vallási közösséghez való tartozásuk volt.

A népirtások szégyenletes, emberiség és emberiség elleni bűnök, amelyeknek a kihatásai nemzedékek életére rányomják a bélyegüket. A genocídiumok következményei nehezen felbecsülhetők, az általuk okozott trauma pedig még ennél is nehezebben gyógyítható. A népirtásoknak nemcsak a fizikailag elpusztított emberek az áldozatai, hanem életben maradt családjaik, népük, országuk, sőt, közvetett hatásuk révén egész kontinensük – így Európa is. A népirtások elhúzódó hatásai, a nyomukban járó fájdalom hosszú időn keresztül nyomasztó terhet jelent mindenki számára, aki csak kapcsolatba került azokkal.

A gyászban és a fájdalomban nincs különbség ember és ember, nemzet és nemzet, nemzetiség és nemzetiség között. Minden ember, minden nép és népcsoport egyformán éli meg a gyilkos ösztön és a pusztító ideológiák igazságtalan, értelmetlen és igazolhatatlan tombolását.

1948-ban drámai aktualitása volt az ENSZ népirtás megelőzéséről szóló egyezménye létrejöttének, amelyhez Magyarország 1955-ben csatlakozott. Ma már elmondhatjuk, hogy a legtöbb civilizált, illetve demokratikus ország számára magától értetődő ennek az egyezménynek az elfogadása, a népirtások elítélése.

60 évvel a népirtás elleni egyezményhez történt csatlakozásunk után ma is alapvető erkölcsi kötelességünk, hogy megismerjük és elítéljük a népirtások történelmi bűneit, bármilyen kisebbség ellen irányuljanak és bárkik legyenek is azok kitervelői, elkövetői. Mindent meg kell tennünk azért, hogy soha többé ne fordulhasson elő ilyen és senkit ne érhesen semmiféle támadás sem etnikai, sem vallási alapon.

Nemcsak a politikai és a tudományos élet képviselői tehetnek ezért, hanem mindenki, aki munkája során emberekkel foglalkozik: lelkesek, pedagógusok, hitoktatók, kulturális szakemberek, szociális munkások, de minden szülő, sőt, Magyarország bármely polgára. Elsősorban szemléletformálásra, kiemelten is a felnövekvő generációk megfelelő nevelésére van szükség.

Ha tovább tudjuk adni azt a meggyőződésünket, hogy nincs különbség ember és ember között, és nem azt keressük egymásban, ami szétválaszt, hanem azt, ami összeköt, akkor már sokat tettünk Európa és hazánk békés jövőjéért.

Magyarországnak ma olyan Kormánya van, amely elítél minden negatív etnikai és vallási diszkriminációt, valamint erősíteni és támogatni kívánja az itt élő nemzetiségeket. Ennek a kormányzati szándéknak az egyik megnyilvánulása ez a konferencia is, amely a XX. századi európai népirtásokkal és a keresztény–zsidó együttéléssel foglalkozik. A konferencia harmadik napjának helyszínválasztásával szeretnénk külön is megemlékezni a Holokauszt magyarországi áldozatairól, valamint felhívni a figyelmet a hódmezővásárhelyi *Magyar tragédia 1944* nevet viselő kiállítóhelyre és emlékpontra.

A Kormány megőrzendő értéknek tartja a velünk élő, a történelem folyamán már bizonyított és az országot építeni akaró nemzetiségek jelenlétét. Szívesen állunk minden olyan kezdeményezés mellé, amely az itt élő nemzetiségek javát,

a többségi és a kisebbségi társadalom közötti párbeszédet, a békés együttélést szolgálja. Ezt mutatja a Kormány számos elvi és gyakorlati döntése, pozitív intézkedése. Ezek közül most csak kettőt emelnék ki: Az egyik, hogy a 2014-es országgyűlési választásokon a nemzetiségek szószólói is bekerültek az Országgyűlésbe, így a legmagasabb, törvényhozói szinten is biztosítottuk a nemzetiségek jelenlétét, képviseletét. A másik – aktuális dolog –, hogy Magyarország idei költségvetésében a Kormány 50%-kal nagyobb forrást biztosított a nemzetiségek kulturális autonómiájának támogatására, amellyel nyelvük és kultúrájuk megőrzését kívánjuk segíteni.

A mostani konferencia – amely a *Magyar Holokauszt Emlékév* kapcsán kerül megrendezésre – alkalom arra, hogy fejet hajtunk a XX. századi népiirtások európai áldozatai előtt és levonjuk a tragikus események tanulságait, megfogalmazva a magunk számára, hogy mivel tudunk hozzájárulni a más nemzetiségű vagy más vallású emberekkel való békés együttéléshez.

A Kormány ezzel a rendezvénnyel is szeretné segíteni a múlt sebeinek gyógyulását és építeni egy olyan jövőt melyben ilyen szörnyűségek nem történhetnek meg (az erős, soknemzetiségű Magyarország építését). A konferencia programja és előadásainak tervezett témái alapján biztos vagyok benne, hogy számos értékes, továbbgondolásra alkalmas felvetés hangzik majd el, amely segíthet minket a mindennapi munkánkban.

Köszönöm Kiss-Rigó László püspök úrnak, illetve a modern magyar katolikus teológia kiemelkedő alakja, Gál Ferenc nevét viselő főiskolának, hogy helyet biztosítanak a konferenciának.

Tartalmas együttélést és gyümölcsöző szakmai kapcsolatokat kívánok mindenkinek!
Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

Dr. Deák Imre
nemzetiségi és civil társadalmi
kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár
Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi
Kapcsolatokért felelős Államtitkárság